

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

09 februarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

Președinte: Ursache Petru

Judecători: Toma Nadejda, Timofti Vladimir, Alerguș Constantin, Nicolaev Ghenadie,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Radu Sergiu în numele inculpatului Scobici Petru, privind casarea sentinței Judecătorei Strășeni din 12 mai 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iulie 2015, în cauza penală privind-l pe

Scobici Petru Vasile, născut la 02.08.1989, originar și domiciliat în or. Strășeni str. Mitropolit Dosoftei 72.

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de fond: 03.02.2015 – 12.05.2015;

Instanța de apel: 12.06.2015 – 02.07.2015;

Instanța de recurs: 14.09.2015 – 09.02.2016;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Strășeni din 12 mai 2015, pronunțată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală potrivit prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală, Scobici Petru Vasile a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 2 ani închisoare.

Conform art. 85 Cod penal, instanța de judecată i-a adăugat parțial, la pedeapsa aplicată prin noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința Judecătorei Strășeni din 16.09.2013, stabilindu-i definitiv pedeapsă de 4 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru a pronunța sentința, în fapt, instanța de fond a stabilit, că inculpatul Scobici Petru, la data de 30 decembrie 2014, în intervalul orelor 07.30

- 11.00, aflându-se în vizită la Sîrbu Cristina, care locuiește în orașul Strășeni strada Decebal nr.27, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a sustras pe ascuns din sertarul unui dulap un lănțișor din aur cu medalion în forma zodiei gemenilor și un lănțișor din aur cu medalion în formă de inimă prevăzută cu pietre de culoare albă, ambele cântărind 8 gr, o brățară din aur cu greutate de 3 gr, inel din aur cu piatră cu greutate de 1 gr, precum și alte două inele din metal neidentificat, cauzându-i astfel părții-vătămate Sîrbu Cristina, o daună materială considerabilă în valoare totală de 7000 lei.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată, împotriva acesteia la 27 mai 2015 a declarat apel procurorul, solicitînd casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Scobici P. să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod Penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă, prin aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, în baza art. 85 Cod penal, prin cumul parțial de sentințe de adăugat la pedeapsa aplicată partea neexecutată a pedepsei de 4 ani închisoare stabilite prin sentința Judecătorei Strășeni din 16.09.2013 și a-i stabili acestuia o pedeapsă definitivă de 5 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului declarat, procurorul a invocat, că instanța de fond corect calificat acțiunile inculpatului Scobici Petru în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, însă nu este de acord cu pedeapsa aplicată acestuia, deoarece o consideră prea blîndă.

În acest sens procurorul a menționat că instanța de judecată incorect a stabilit inculpatului pedeapsa definitivă de 4 ani închisoare, deoarece nu a ținut cont de prevederile art. 85 alin. (2) Cod penal care își va atinge scopul pedepsei penale, de restabilire echității sociale, de corectare a condamnatului, precum și va preveni săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iulie 2015, s-a admis apelul declarat de procuror, casată sentința în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatului Scobici P., conform art. 85 Cod penal, instanța de apel i-a adăugat parțial, la pedeapsa aplicată prin noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința Judecătorei Strășeni din 16.09.2013, stabilindu-i definitiv pedeapsă de 5 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul de executare al pedepsei stabilite inculpatului Scobici Petru a fost calculat din 02.07.2015, cu includerea în acest termen a timpului aflării în arest de la 21.04.2015 până la 02.07.2015.

5. În motivarea deciziei adoptate, instanța de apel a indicat că acțiunile inculpatului corect au fost încadrate de prima instanță, însă la stabilirea pedepsei inculpatului Scobici P., eronat au fost aplicate prevederile art. 85 Cod penal, deoarece pedeapsa definitivă în cazul unui cumul de sentințe trebuie să fie mai mare decât pedeapsa stabilită pentru săvârșirea unei noi infracțiuni și decât partea neexecutată a pedepsei pronunțate prin sentința anterioară a instanței de judecată.

În susținerea soluției pronunțate, instanța de apel a menționat că circumstanțele invocate de către prima instanță nu îndreptățesc pe deplin pedeapsa stabilită pentru fapta comisă de către inculpat. Pedeapsa stabilită de prima instanță, în viziunea instanței de apel, nu-și va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului și de neadmitere pe viitor a comiterii de către acesta a infracțiunilor. Totodată la stabilirea termenului pedepsei instanța de apel a ținut cont de faptul, că inculpatul a contribuit la descoperirea infracțiunii, recunoscând vina și s-a căit sincer în cele comise.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la data de 19 august 2015, împotriva acesteia declară recurs ordinar avocatul Radu Sergiu în numele inculpatului, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a sentinței, cu pronunțarea unei hotărâri prin care să fie încetat procesul penal în privința inculpatului Scobici P., în temeiul art.276 alin.(1) și (5) Cod de procedură penală, în legătură cu retragerea plângerii de către partea vătămată și împăcarea părților.

Avocatul Radu S. solicită să fie repus în termen pentru a declara recurs deoarece a omis termenul din motive întemeiate și anume zilele de 15 și 16 august 2015 sunt zile de odihnă.

În motivarea recursului declarat, recurentul invocând temei de drept prevederile art. 427 alin.(1) pct.6), 11), 16) Cod de procedură penală, a indicat următoarele motive:

- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;
- există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, a intervenit împăcarea părților în cazul prevăzut de lege;
- norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Menționează avocatul Radu S. în recursul declarat că, în ședința instanței de apel din 02.07.2015 a depus cerere privind împăcarea părților și retragerea plîngerii de către partea vătămată, însă instanța nu s-a pronunțat asupra acesteia, fapt care se confirmă prin înregistrarea audio a ședinței de judecată menționată.

Consideră că instanța de apel și-a întemeiat concluziile pe probe care nu au fost cercetate în instanța de apel.

7. Prin referința depusă, procurorul a solicitat respingerea ca inadmisibil recursul declarat, deoarece decizia instanței de apel este motivată din punct de vedere legal și nu conține erori de drept.

8. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea hotărârii contestate din următoarele considerente.

Instanța de recurs constată că recursul ordinar a fost depus de către avocat în termen. Astfel, decizia motivată a instanței de apel a fost pronunțată la data de 16.07.2015 (f. d. 145), de aceea, reieșind din faptul că data de 16.08.2015, ziua la care expiră termenul de recurs, este o zi de duminică, ultima zi de depunere a recursului pe dosarul în cauză este data de 17.08.2015. Potrivit datelor din dosar recurentul a depus recursul la poștă la data de 17.08.2015, fapt ce se confirmă prin plicul anexat (f. d. 174).

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, instanța de recurs ordinar verifică, dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Reieșind din criticile recursului, recurentul invocă temei de drept prevederile art. 427 alin.(1) p. 6) Cod de procedură penală, care stabilește că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de către instanțele de fond și de apel în următoarele temeuri: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Conform art. 414 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricărui

probe noi prezentate în ședința instanței de apel sau se poate proceda la cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță.

Potrivit prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sînt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvîrșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sînt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 Cod de procedură penală, deoarece o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs.

Potrivit art. 409 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului.

Verificînd argumentele invocate în recursul depus în raport cu materialele cauzei, Colegiul constată că instanța de apel la examinarea cauzei a comis erori de drept ce nu pot fi corectate în instanța de recurs, pronunțînd soluția sa fără respectarea prevederilor legale, precum și a practicii judiciare constante.

Din materialele cauzei Colegiul lărgit a stabilit, că potrivit procesului - verbal al ședinței de judecată a instanței de apel din 02.07.2015 (f. d. 137), avocatul Sergiu Radu în numele inculpatului a solicitat anexarea la materialele cauzei penale și soluționarea cererii comune a inculpatului și părții vătămate privind încetarea procesului penal, pe motiv că inculpatul s-a împăcat cu partea vătămată, ultimei fiindu-i restituită suma prejudiciului cauzat, iar partea vătămată declarînd în cererea indicată, că își retrage cererea privind tragerea la răspundere penală a inculpatului. De asemenea la materialele cauzei a fost

anexată o recipisă a părții vătămate privind restituirea prejudiciului cauzat (f. d. 131, 132).

În acest sens avocatul a depus o cerere scrisă cu indicarea solicitărilor sale, precum și cu motivarea acestora (f. d. 130).

Colegiul penal lărgit menționează că avocatul și-a întemeiat solicitarea în baza prevederilor art. 276 alin.(1) Cod de procedură penală, deoarece inculpatul Scobici P. are calitatea de persoană care a fost ***găzduită de către victimă***, menționând că în conformitate cu prevederile alin.(5) al aceluiași articol împăcarea în acest caz este posibilă și la această etapă a procesului penal, deoarece partea vătămată a declarat că își retrage plîngerea.

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată (f.d. 137-138) solicitarea avocatului a fost susținută de către inculpat și partea vătămată prin declarațiile date în instanța de apel și contrasemnate de către aceștia (f. d. 133-135).

Procurorul a solicitat respingerea cererii, invocînd faptul că împăcarea părților nu este posibilă în acest caz, menționînd că urmărirea penală se pornește numai în baza plîngerii prealabile a victimei în baza articolelor menționate în art. 276 Cod de procedură penală între care nu figurează art. 186 al.2 Cod penal, de aceea plîngerea nu poate fi retrasă de către partea vătămată (f.d. 138).

Cu referire la cele sus-expuse, Colegiul lărgit menționează că potrivit prevederilor art. 276 al.(1) Cod de procedură penală *urmărirea penală se pornește numai în baza plîngerii prealabile a victimei* în cazul infracțiunilor prevăzute în articolele: 152 alin.(1), 153, 155, 157, 161, 173, 177, 179 alin.(1) și (2), 193, 194, 197 alin.(1), 198 alin.(1), 200, 202, 203, 204 alin.(1), 246¹, 274 din Codul penal, *precum și al furtului avutului proprietarului* săvîrșit de minor, de soț, rude, în paguba tutorelui, ori *de persoana care* locuiește împreună cu victima sau *este găzduită de aceasta*. La împăcarea părții vătămate cu bănuitul, învinutul, inculpatul în cazurile menționate în prezentul alineat, urmărirea penală încetează. Procedura în astfel de procese este generală.

Analizînd materialele cauzei, Colegiul lărgit constată, că instanța de apel în decizia pronunțată n-a argumentat respingerea cererii avocatului, susținută de către partea vătămată și inculpat, privind încetarea procesului penal pe motivul împăcării părților în temeiul prevederilor art. 276 alin.(1) Cod de procedură penală, soluționînd această chestiune printr-o încheiere, introdusă în procesul verbal al ședinței de judecată din 02.07.2015, indicînd doar că cererea avocatului Sergiu Radu privind încetarea procesului penal se respinge, fără a motiva această soluție.

Astfel, Colegiul lărgit constată că în partea descriptivă a deciziei instanței de apel, ultima nu face referință la argumentele invocate de partea apărării în ce

privește cererea de încetare a procesului penal, prin aceasta încălcând prevederile expuse în art. 385 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, precum și nu a ținut cont de Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12 decembrie 2005 cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, cu completările și modificările ei ulterioare, în care se menționează că: *„Partea descriptivă a deciziei se începe cu expunerea succintă a faptelor de săvîrșirea cărora inculpatul este declarat vinovat sau a învinuirii sub care a fost pus, apoi se expune fondul apelului, conținutul solicitărilor părților participante în ședința judiciară, argumentele suplimentare. În continuare în decizie se expune concluzia generală a instanței pe marginea apelului și temeiurile de fapt și de drept, motivele adoptării soluției respective. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor indicate în apel. Nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului.”*

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul lărgit menționează că în decizia instanței de apel urmează să fie analizat fiecare din argumentele din apel invocate de apelant și de părți, motivîndu-se temeiurile de fapt și de drept care au condus la admiterea sau la respingerea fiecărui motiv invocat în instanța de apel.

Față de cele ce preced, instanța de recurs reiterează că obligația instanței de a-și motiva hotărîrea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărîre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal. (*Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85*).

Colegiul penal consideră, că instanța de apel, în situația dată, urma să soluționeze solicitarea părților nu printr-o încheiere protocolară, ci să argumenteze și să motiveze în decizia pronunțată soluția sa asupra cererii înaintate de către avocat, expunînd în mod argumentat și temeinic considerentele sale cu privire la faptul, dacă inculpatul Scobici Petru în cauza examinată *are sau nu calitatea de persoană găzduită* în sensul prevederilor art. 276 al. (1) Cod de procedură penală, iar în dependență de acest fapt, să se expună și asupra posibilității admiterii sau respingerii cererii de încetare a procesului penal în privința inculpatului în baza acestor prevederi legale.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în instanța de apel, iar aceste erori procesuale admise la examinarea cauzei prezente, cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Din considerentele expuse, Colegiul lărgit a ajuns la concluzia, că circumstanțele menționate în prezenta decizie confirmă necesitatea casării deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care stabilesc procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel de către inculpat și apărător, a celor indicate în prezenta decizie, inclusiv și asupra solicitării de încetare a procesului penal în temeiul împăcării părților potrivit prevederilor legale invocate de către părți, reieșind din practica judiciară constantă, precum și să dea răspuns la toate argumentele invocate de către partea apărării în apel și în recurs.

9. În temeiul art. 434, art. 435 alin. (1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Se admite recursul ordinar declarat de avocatul Radu Sergiu în numele inculpatului Scobici Petru, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iulie 2015, în cauza penală privindu-l pe **Scobici Petru Vasile** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 24 martie 2016.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Toma Nadejda

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin

Nicolaev Ghenadie